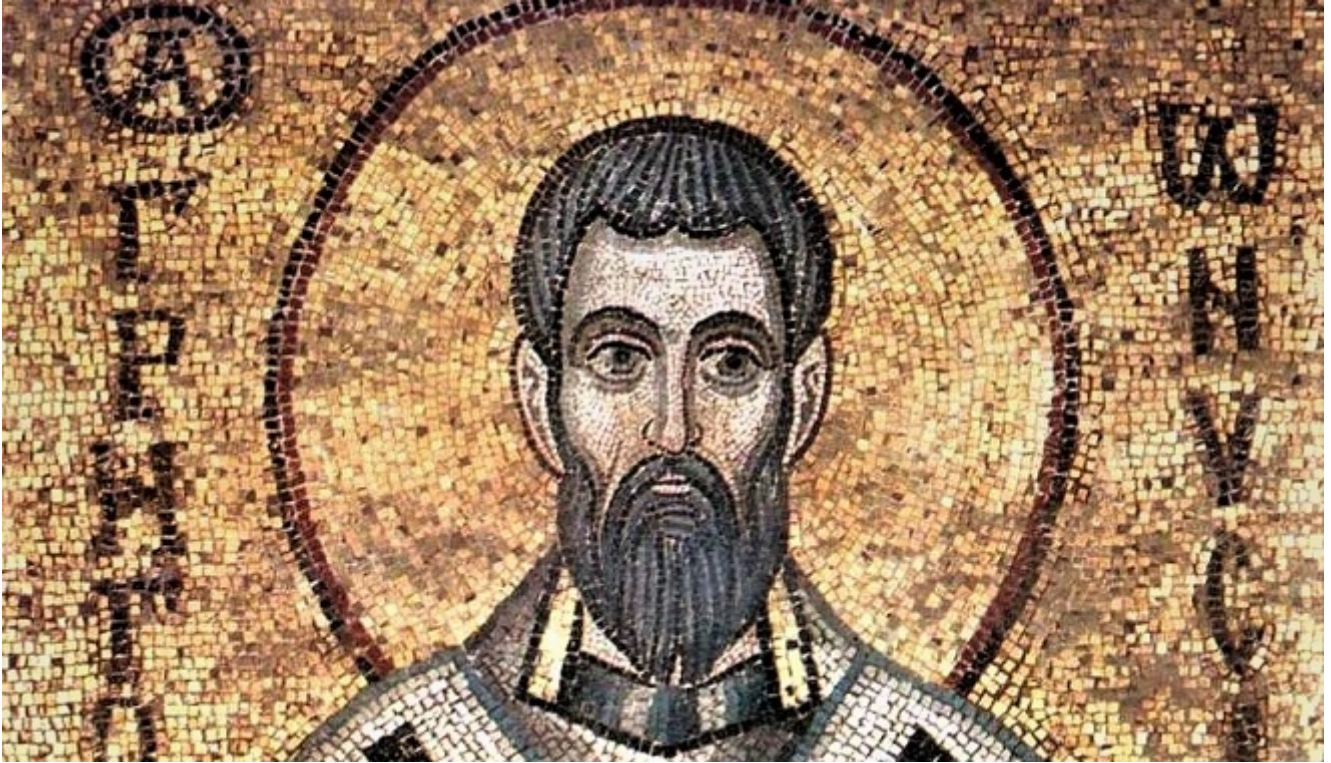
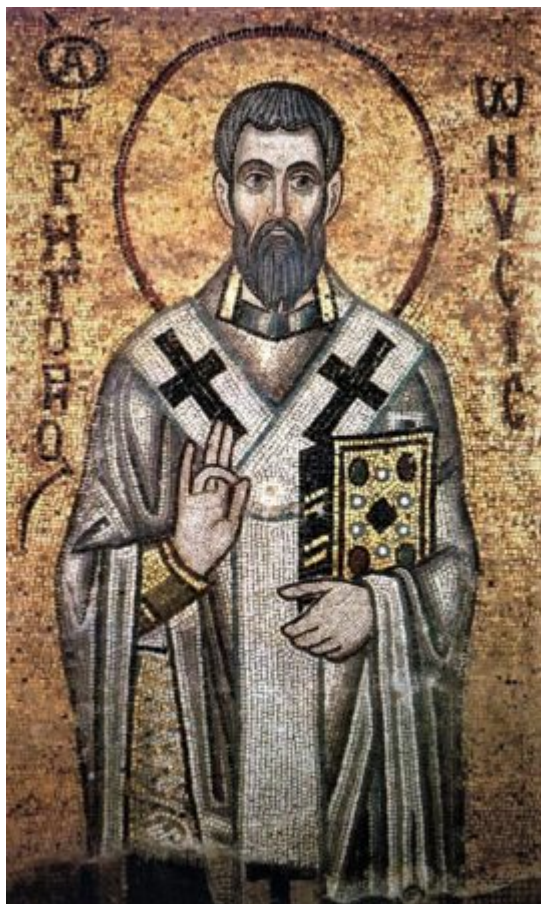

23 Ιουλίου 2021

Άγιος Γρηγόριος Νύσσης: Πώς είναι δυνατόν αυτοί που έχουν αντιρρήσεις να πιστέψουν χωρίς αμφιβολία ότι ο Θεός έκανε τα πάντα;

/ [Σοφίας Πατερικής Απαύγασμα](#)

Άγιος Γρηγόριος Νύσσης. Ψηφιδωτό, 11ος αι., Ιερός Ναός Αγίας Σοφίας Νόβκοροντ, Ρωσία.

Του εν αγίοις πατρός ημών Γρηγορίου Επισκόπου Νύσσης, «Περί ψυχής και Αναστάσεως» ο λόγος ο λεγόμενος «Τα Μακρίνεια».

(Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)

Συνέχεια από εδώ: <http://www.pemptousia.gr/?p=317908>

[Άγιος Γρηγόριος Νύσσης]: **«Αυτό ακριβώς, είπα εγώ, θέλω να μάθω: πώς είναι δυνατόν αυτοί που έχουν αντιρρήσεις να πιστέψουν χωρίς αμφιβολία ότι ο Θεός έκανε τα πάντα; Να πιστέψουν ότι Αυτός όλα τα κυβερνά και ότι γενικά υπάρχει Θεός, ο οποίος ξεπερνά τη φύση των δημιουργημάτων;».**

[Αγία Μακρίνα]: Εκείνη απάντησε: «Είναι προτιμότερο να σιωπά κανείς σ' αυτές τις αντιρρήσεις· ν' απαξιεί ν' απαντά σε ανόητες και ασεβείς απόψεις, επειδή και ο θείος λόγος δεν επιτρέπει ν' απαντάμε στην ανοησία ενός ανόητου· διότι, σύμφωνα με τον Προφήτη, είναι ανόητος όποιος λέει ότι δεν υπάρχει Θεός.

»Επειδή, όμως, πρέπει και σ' αυτό να απαντήσω, θα σου πω όχι δικό μου λόγο ούτε

κάποιου άλλου ανθρώπου· διότι θα ήταν πολύ λίγος, όποιος κι αν ήταν. Θα σου πω λόγο που διηγείται η δημιουργία των κτισμάτων με τα θαύματά της· θα σου πω για τα φαινόμενα που βλέπει το μάτι και γι' αυτά που ηχούν με σοφία και καλλιτεχνία μέσα στην καρδιά. Διότι η δημιουργία φωνάζει καθαρά για το δημιουργό της· όπως λέει ο Προφήτης, ο ίδιος ο ουρανός με ανείπωτες φωνές διηγείται τη δόξα του Θεού (Ψαλμ. 18,2).

»Διότι, ποιος βλέπει την αρμονία του σύμπαντος και τα θαυμάσια φαινόμενα του ουρανού και της γης; Ότι δηλαδή, ενώ τα στοιχεία τους είναι από τη φύση αντίθετα μεταξύ τους, όμως όλα συνδέονται με αδιάσπαστη ενότητα μεταξύ τους για τον ίδιο σκοπό; Ποιος δεν βλέπει ότι το καθένα συνεισφέρει τη δική του δύναμη για τη συντήρηση του σύμπαντος;

Ποιος δεν βλέπει ότι δεν χωρίζονται οι άμικτες και ακοινώνητες ατομικές ιδιότητες του ενός από το άλλο; Αλλά ούτε διαλύονται το ένα μέσα στο άλλο με την ανάμιξη αντίθετων ιδιοτήτων; Διότι συμβαίνει, όσα η φύση τους τα οδηγεί προς τα πάνω να πηγαίνουν προς τα κάτω, όπως η ηλιακή θερμότητα που πέφτει προς τα κάτω με τις ακτίνες του ήλιου. Τα βαριά πάλι σώματα ανυψώνονται με την ελαφρύτητα των ατμών, όπως το νερό που αντίθετα στη φύση του ανεβαίνει προς τα πάνω και το σπρώχνει ο αέρας με τα σύννεφα. Η φωτιά επίσης, που είναι αέρας, γίνεται γήινο σώμα, για να μη μένει το βάθος γης χωρίς θερμότητα.

Από την άλλη, η υγρασία που πέφτει στη γη με τις βροχές, ενώ έχει μία φυσική ιδιότητα, προκαλεί μυριάδες είδη διαφορετικών φυτών, προσφέροντας στο καθένα την κατάλληλη συνθήκη αναπτύξεως. Βλέπει ακόμη κανείς την ταχύτατη περιστροφή του πόλου και την αντίστροφη κίνηση μέσα στους αστρικούς κύκλους, τις εκλείψεις, τις συνδρομές και τις αρμονικές αποστάσεις των αστέρων.

»Αυτός που τα βλέπει αυτά με το νοερό οφθαλμό της ψυχής του, άραγε δεν μαθαίνει ξεκάθαρα από τα φαινόμενα, ότι υπάρχει κάποια θεία δύναμη, δημιουργική και σοφή, που φανερώνεται στα όντα; Μια δύναμη που διαπερνά όλα τα μέρη ώστε να συναπαρτίζουν το όλο, και συμπληρώνει το όλο με τα μέρη; Δεν μαθαίνει ότι μια δύναμη τα συγκρατεί όλα; Ότι όλα μένουν στον εαυτό τους και κινούνται γύρω του· δεν σταματούν ποτέ την κίνηση και δεν αλλάζουν τόπο πέρα απ' αυτόν που βρίσκονται;».

«Και πώς, ρώτησα, η πίστη στο Θεό αποδεικνύει ταυτόχρονα και την ύπαρξη της ανθρώπινης ψυχής; Διότι η ψυχή δεν είναι κάτι το ίδιο με το Θεό ώστε, εάν ομολογηθεί ότι υπάρχει το ένα, να παραδεχτούμε οπωσδήποτε ότι υπάρχει και το άλλο».

Εκείνη τότε μου απάντησε: «Λένε οι σοφοί ότι ο άνθρωπος είναι ένας μικρόκοσμος

καθώς περιέχει μέσα του στοιχεία από τα οποία αποτελούνται τα όντα. Αν ο λόγος αυτός, όπως φαίνεται, είναι αληθινός, τότε δεν θα χρειαζόμασταν καμμιά επιπλέον απόδειξη για να βεβαιώσουμε αυτό που πιστεύουμε για την ψυχή.

»Πιστεύουμε ότι η ψυχή υπάρχει καθ' εαυτή με φύση ιδιαίτερη και διαφορετική από την παχύτητα του σώματος. Διότι, όπως αντιλαμβανόμαστε όλο τον κόσμο με τις αισθήσεις, με την ίδια την ενέργεια των αισθητηρίων οδηγούμαστε στη γνώση της υπεραισθητής και νοητής πραγματικότητας· τότε γίνεται το μάτι μας ερμηνευτής της παντοδύναμης σοφίας (του Θεού), την οποία θεωρούμε στο κάθε ον και η οποία μας φανερώνει Εκείνον που συγκρατεί το σύμπαν.

Με τον ίδιο τρόπο κι εμείς, βλέποντας τον εσωτερικό μας κόσμο, δεν έχουμε και λίγες αφορμές να στοχαστούμε μέσα από τα φαινόμενα αυτό που κρύβεται από πίσω. Και κρύβεται εκείνο το οποίο, όντας από τον εαυτό του νοητό και άορατο, ξεφεύγει από την κατανόηση των αισθήσεων».

Είπα κι εγώ: «Σίγουρα είναι δυνατόν να δεχθούμε με το συλλογισμό τη σοφία που ξεπερνά κάθε ον, με τη θεωρία των σοφών και καλλιτεχνικών ιδιοτήτων που υπάρχουν στη φύση των όντων και αποτελεί την αρμονική διακόσμησή τους. Ποιά όμως γνώση της ψυχής είναι δυνατόν να προέλθει από τις σωματικές ιδιότητες σ' αυτούς που ψάχνουν να βρουν τι κρύβεται πίσω από τα φαινόμενα;».

«Βέβαια, λέει η παρθένα, για εκείνους που, σύμφωνα με το σοφό παράγγελμα, επιθυμούν να γνωρίσουν τον εαυτό τους, η ίδια η ψυχή γίνεται δασκάλα για τα ζητήματα της ψυχής· διότι, ενώ είναι άυλη και ασώματη, ενεργεί και κινείται ανάλογα στη φύση της και με τα όργανα του σώματος μαρτυρεί τις κινήσεις της.

»Η κατασκευή αυτή των οργάνων του σώματος διατηρείται το ίδιο και σ' αυτούς που έχουν ήδη πεθάνει· μένει όμως ακίνητη και ανενέργητη, διότι δεν υπάρχει μέσα της η δύναμη της ψυχής. Τότε μόνον κινείται, όταν υπάρχουν οι αισθήσεις στα σωματικά όργανα και μέσω των αισθήσεων διαπερνά η νοητική δύναμη (της ψυχής) με την ορμή της και κινεί τις σωματικές αισθήσεις εκεί που θέλει».

Από την ιστοσελίδα:

http://users.uoa.gr/~nektar/orthodoxy/paterikon/grhgorios_nysshs_ta_makrineia.htm

<https://bit.ly/3zmsx7S>